

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně zpravodajky Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobců: **a) Mgr. V. Z., Ph.D.** a **b) Mgr. D. Z.**, žalobkyně a) zastoupená Mgr. Davidem Zahumenským, advokátem, sídlem třída Kpt. Jaroše 1922/3, Brno, proti žalované: **vláda**, sídlem nábřeží Edvarda Beneše 128/4, Praha 1, týkající se žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalované spočívajícím v nepřijetí opatření k zabránění šíření viru spalniček, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně a) proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 2. 2021, č. j. 11 A 16/2021 - 15,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 2. 2021, č. j. 11 A 16/2021 - 15, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobou podanou dne 8. 1. 2021 k Městskému soudu v Praze se žalobci domáhali ochrany proti nezákonnému zásahu, který spatřovali v tom, že stát nepřijal dostatečná opatření k zabránění šíření viru spalniček. Městský soud dospěl k závěru, že z obsahu podané žaloby není zřejmé, zda se jedná o žalobu zásahovou deklaratorní či žalobu deklaratorní a současně záporní; zároveň měl za to, že namítaný zásah nebyl dostatečně specifikován, aby bylo možné určit, jaký konkrétní správní orgán je jeho původcem. Městský soud vycházel z toho, že vyzval žalobce k odstranění vad žaloby, a protože ve stanovené lhůtě vady neodstranili, podanou žalobu v záhlaví označeným usnesením odmítl dle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[2] Žalobkyně a) (dále též „stěžovatelka“) podala proti usnesení městského soudu kasační stížnost, v níž namítala, že nebyla městským soudem vyzvána k opravě návrhu. Uvedla, že usnesením ze dne 18. 1. 2021, č. j. 11 A 16/2021 - 6, byla vyzvána pouze k úhradě soudního poplatku. Žádná jiná výzva nebyla připojena. Stěžovatelka rovněž nesouhlasila s tím, že by žaloba tak, jak byla městskému soudu podána, nebyla projednatelná. Měl-li městský soud pochybnosti o přičitatelnosti jednání žalovanému správnímu orgánu označenému v žalobě, mělo následovat poučení a výzva, na kterou by žalobci reagovali úpravou označení žalovaného.

[3] Žalovaná práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[5] Podle § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.* Mimo obecných náležitostí podání musí žaloba obsahovat a) označení zásahu, proti němuž se žalobce ochrany domáhá, b) vylíčení rozhodujících skutečností, c) označení důkazů, jichž se žalobce dovolává, d) návrh výroku rozsudku (§ 84 odst. 3 s. ř. s.).

[6] Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. platí, že *předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.*

[7] V projednávané věci je předmětem posouzení otázka, zda městský soud postupoval v souladu se shora citovaným ustanovením zákona, pokud žalobu dle § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl pro neodstranění vad spočívajících v nedostatečném vymezení nezákonného zásahu, proti kterému se žalobci bránili podanou žalobou.

[8] Z obsahu předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti. Dne 8. 1. 2021 žalobci podali k městskému soudu žalobu, v níž se domáhali ochrany před nezákonným zásahem. Ten spatřovali v tom, že stát nepřijal opatření k zabránění šíření viru spalniček. Žalobci uvedli, že požadují (i) určení, že se stát dopustil nezákonného zásahu do práv žalobců, a (ii) nařízení, aby byla neprodleně přijata veškerá potřebná opatření k zabránění šíření viru spalniček. V petitu žaloby se domáhali určení, že zásah byl nezákonný. V záhlaví označili jako žalovaného vládu, „eventuálně Ministerstvo zdravotnictví“. V bodu 38 žaloby se domáhali, aby soud nařídil přijetí příslušných opatření „ministerstvu zdravotnictví – hlavnímu hygienikovi“, přičemž v textu žaloby odkazovali na zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“). Žaloba, včetně záznamu o ověření podání doručeného na elektronickou podatelnu městského soudu, je zařazena na č. l. 1 až 5 soudního spisu.

[9] Na č. l. 6 soudního spisu následuje usnesení soudu ze dne 18. 1. 2021, vyzývající žalobce k odstranění vad žaloby, konkrétně aby ve lhůtě 10 dnů od doručení upřesnili, zda se domáhají jak určení, že zásah byl nezákonný, tak nařízení přijetí opatření pro zabránění šíření viru spalniček, nebo pouze určení nezákonnosti zásahu; a dále zda měla opatření uvedená v žalobě vydat vláda dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení o změně některých zákonů (krizový

pokračování

zákon), nebo Ministerstvo zdravotnictví dle zákona o ochraně veřejného zdraví. K tomuto usnesení je připojen pokyn pro soudní kancelář k zaslání následujících písemností: a) výzvy k zaplacení soudního poplatku, b) informace o složení senátu, včetně poučení o možnosti namítat podjatost dle § 8 s. ř. s. a výzvy dle § 51 s. ř. s. a c) výzvy k doplnění žaloby - ve lhůtě 10 dnů - originálu či úředně ověřené kopie plné moci udělené žalobkyní a) zástupci a odstranění vad podání - *usnesení čl. 6*. V pokynu jsou jednotlivé úkony zatrženy jako provedené, chybí však údaje o tom, že došlo k jejich vypravení a kdy se tak stalo, neboť nejsou připojeny doklady o doručení žalobcům (doručenky).

[10] Na dalším listu soudního spisu – taktéž označeném č. l. 6 – se nachází usnesení s výzvou k zaplacení soudního poplatku za podanou žalobu. Na č. l. 7 soudního spisu je pak založena výzva k předložení plné moci k zastupování žalobkyně a), informace o složení senátu, poučení dle § 8 s. ř. s. a výzva dle § 51 odst. s. ř. s. Tyto písemnosti byly dle pokynu pro soudní kancelář odeslány do datové schránky zástupce žalobkyně a) a dle připojeného potvrzení o dodání a doručení do datové schránky doručeny žalobkyni a) prostřednictvím zástupce dne 20. 1. 2021. Na č. l. 8 soudního spisu následuje písemnost pro žalobce b) obsahující informaci o složení senátu, poučení dle § 8 s. ř. s. a výzvu dle § 51 odst. s. ř. s. Tato listina byla dle připojeného potvrzení o dodání a doručení do datové schránky doručena žalobci b) dne 20. 1. 2021. Další obsah spisu tvoří záznam o ověření elektronického podání doručného na elektronickou podatelnu městského soudu a plná moc zasláná prostřednictvím datové schránky (č. l. 9 - 10), záznam o složení soudního poplatku (č. l. 11) a originál plné moci doručný prostřednictvím provozovatele poštovních služeb (č. l. 12 - 13). Poté již následuje protokol o hlasování (č. l. 14) a kasační stížností napadené usnesení o odmítnutí žaloby s připojenými doručenkami (č. l. 15).

[11] Z provedené rekapitulace obsahu soudního spisu je tedy dle Nejvyššího správního soudu patrné, že usnesení obsahující výzvu k odstranění vad podání nebylo ze soudu vypraveno ani doručeno žalobcům. Usnesení ze dne 18. 1. 2021, č. j. 11 A 16/2021 - 6, doručené stěžovateli prostřednictvím zástupce dne 20. 1. 2021, obsahovalo toliko výzvu k zaplacení soudního poplatku za žalobu, nikoli však výzvu k odstranění vad žaloby, k čemuž došlo patrně vlivem administrativního pochybení s ohledem na skutečnost, že obě písemnosti mají shodné číslo jednací (č. l. 6). V takovém případě ovšem nebyly naplněny podmínky dle § 37 odst. 5 s. ř. s., a napadené usnesení o odmítnutí žaloby proto bylo městským soudem vydáno v rozporu se zákonem.

[12] Stran požadavků na odstraňování vad podané žaloby, v souzené věci konkrétně požadavků na formulaci rozsudečného výroku v řízení o zásahové žalobě, Nejvyšší správní soud odkazuje na aktuální rozsudek rozšířeného senátu ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019 - 39, ve věci *ŽAVES*, konkrétně jeho body [107] až [109]. Rovněž (pokud jde o označení žalovaného) připomíná závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vyslovené v usnesení ze dne 9. 12. 2014, č. j. Nad 224/2014 - 53, č. 3196/2015 Sb. NSS, dle kterých platí: „*V řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (§ 82 a násl. s. ř. s.) je třeba vykládat § 83 s. ř. s. tak, že soud na základě tvrzení žalobce, eventuálně doplněného na výzvu soudu, a s přihlédnutím k dalším informacím, které má soud případně k dispozici, po právní stránce posoudí, kterému správnímu orgánu je s ohledem na tato tvrzení přičitatelné jednání, jež má být podle žalobce nezákonným zásahem. Láš-li se tento závěr soudu od projevu vůle žalobce označujícího žalovaného, upozorní soud žalobce na svůj závěr a vyzve jej, aby případně reagoval úpravou označení žalovaného. Pokud žalobce i poté, co byl soudem upozorněn na jiný právní závěr soudu ohledně otázky, kdo má být v dané věci žalovaným, setrvá na svém původním náhledu na tuto otázku a neuzpůsobí patřičně označení žalovaného a návrh výroku rozhodnutí soudu [§ 84 odst. 3 písm. d) s. ř. s.], nemůže být jeho žalobě vyhověno.“*

[13] Závěrem též Nejvyšší správní soud podotýká, že v souzené věci sice podali žalobkyně a) (stěžovatelka) a žalobce b) společnou žalobu, každý z nich však vystupuje v soudním řízení samostatně, a proto povinnost zaplatit soudní poplatek stíhá každého z nich (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 As 74/2011 - 251, č. 2410/2011 Sb. NSS). V daném případě byla v předchozím řízení výzva k zaplacení soudního poplatku adresována a doručena toliko žalobkyni a).

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Na základě výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je městský soud ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán závěry vyslovenými v tomto rozsudku.

[15] V novém řízení městský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu